

קונטרס

עֲקָרַת הַבַּיִת

יגלה מעלת אשה פשרה ההולכת בדרך השם
יתברך, ומתלבשת בצניעות, ומקימת את רצון השם
יתברך, שאין קץ לשכרה בעולם הזה ובעולם הבא.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אניס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי

חסיד בֵּרְסָלָב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר : אִשָּׁה נִקְרָאת
עֵקֶרֶת הַבַּיִת, כִּי הִיא עֵקֶר הַבַּיִת, וְכָל
הַבַּיִת תְּלוּי רַק עָלֶיהָ, כְּגוֹן : פְּשׁוּת
הַמְּאָכָלִים, הָאִשָּׁה מְבַשְּׁלֶת, וְלִכֵּן יֵשׁ
לָהּ אַחֲרֵיכֵן מְאֹד גְּדוּלָה, שֶׁלֹּא
לְהַכְנִיֵס בַּמְטָבַח מוּצָרִים שְׂאִין
עָלֶיהֶם הַכֶּשֶׁר טוֹב מִבַּיִת-דִּין יֵרָאִי
הַשֵּׁם, וְכֵן כָּל הַחֲנוּף שֶׁל הַיְלָדִים
תְּלוּי בְּיָדֶיהָ, כִּי הִיא נִמְצֵאת עִם
הַיְלָדִים הַרְבֵּה יוֹתֵר זְמַן מִהַבַּעַל,
וְלִכֵּן הִיא יְכוּלָה לְהַחֲדִיר בָּהֶם
אַמוּנָה וּבְטָחוֹן וְקִיּוֹם הַמְצוּוֹת.

(אמרי-מוהרא"ש. חלק ב'. סימן תתקלב)

קוֹנְטָרַס

עֵקֶרֶת הַבַּיִת

יְיָ הַמֶּלֶךְ אֹמֵר (תהלים קיג, ט): "מוֹשִׁיבֵי עֵקֶרֶת
הַבַּיִת אִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה הִלְלוּ"ה"; אִשָּׁה נִקְרָאת
"עֵקֶרֶת הַבַּיִת", כִּי הִיא עֵקֶר הַבַּיִת, כָּל הַבַּיִת מִתְנַהֵל
כְּפִיהָ. בֵּת יִשְׂרָאֵל אֵינָה יוֹדַעַת וְאֵינָה מִתְבּוֹנְנַת
בְּחֻשְׁבוֹת שְׂמִסֵּר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדֶיהָ. הַיּוֹם
אֲמוֹת הָעוֹלָם הִתְעוֹרְרוּ, וּמַדְבְּרִים מִשְׁוִיזוֹן זְכוּיֹת,
שֶׁהָאִשָּׁה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּדִיוֹק כְּמוֹ הַבַּעַל. הֵם אֵינָם
יוֹדְעִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָאִשָּׁה תַּפְקִיד
חָשׁוּב יוֹתֵר מִן הַגָּבֵר. אִשָּׁה נִקְרָאת "עֵקֶרֶת הַבַּיִת",
עֵקֶר הַבַּיִת תְּלוּי בָּהּ. לָכֵן בֵּת יִשְׂרָאֵל צְרִיכָה לְשִׂמְחָה
מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָהּ, שִׁישׁ לָהּ לְתָרֵם בְּזֶה
הָעוֹלָם. הֲבֵיאָה נִתְבּוֹנֵן מֵהִי הַתְּכֵלִית שְׂבַעֲבוֹרָה
נִבְרָאנוּ? כִּלְנוּ נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, בָּאִים מֵעוֹלָם
הָאֲצִילוֹת, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, כָּלָם
בְּנֵי וּבָנוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים יד,

(א) : "בָּנִים אַתֶּם לַהוֹי" הַאֲלֹהִים, אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲלִין צֵא:) : חֲבִיבֵינֵינוּ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹתֵר מִמֶּלֶכֶי הַשָּׁמַיִם. מִלֶּאֱדָם זֶה נִשְׁמָה בְּלִי גוֹף, מִסְתַּוֵּבֵב בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים בְּלִי שׁוֹם מְנִיעוֹת, בְּלִי שׁוֹם תְּאַוּוֹת, בְּלִי שׁוֹם נְסִיווֹנוֹת, וְצוֹפָה וּמְבִיט בְּרוּחָנִיּוֹת אֱלֹהוֹת, כֹּל מִלֶּאֱדָם כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְלָכֵן נִקְרָא מִלֶּאֱדָם 'עוֹמֵד', אֵינָנו עוֹלָה וְאֵינָנו יוֹרֵד, הוּא נִשְׁאָר בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, לֹא-כֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים 'מְהֻלְכִים', "וְנִתְּתִי לָךְ מְהֻלְכִים בֵּין הָעַמִּידִים הָאֵלֶּה" (זְכַרְיָה ג, ז), נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנוֹתָיו, הִיא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, רוּחָנִיּוֹת אֱלֹהוֹת הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּלִבוֹשׁ גַּשְׁמִי וְחֲמָרִי. וְאִם לֹא דִי בְּזֵה, הוֹרִידוּ נִשְׁמוֹת קְדוֹשׁוֹת, נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מִרוּם גְּבוּהֵי מְרוֹמִים, מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת אֶל הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, עוֹלָם הַגַּשְׁמִי, עוֹלָם הַחֲמָרִי פֹה לְמַטָּה, שְׂאִין רוּאִים כְּלוּם, רַק תְּאַוּוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת, שְׂחִיתוֹת, הַרְיָגוֹת, שְׂפִיכוֹת דָּמִים, לְשׁוֹן הַרְעָה, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת, וְשִׁאֵר מְרַעִין בִּישׁוּן. נִשְׁאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה: מָה הִיְתָה הַתְּכֵלִית — לְקַחַת נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוֹת, שֶׁשָּׂם יְשֻׁבָנוּ וְהִתְעַנְּנוּ בְּזִיו הַשְּׂכִינָה, לֹא הֵינּוּ חֲסֵרִים דְּבָר, רַק הִתְעַנְּנוּ בְּאוֹר הָאֱלֹהִים שֶׁהָאִיר עָלֵינוּ, וְלָקְחוּ נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה וְהוֹרִידוּהָ דֶרֶךְ כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהִבִּיאוּהָ

לעולם הגשמי והחמרי, המלא רציחות, תאוות, שחיתות ומדות רעות, נשמה קדושה צריכה להסתובב בין ששה בליון אנשים, לראות את הזבל והזמה, השקוץ, תעוב, זהום, נאוף וערם, לשמע כל דבר אסור, היתכן?! ולמה יהיה כך בעולם העשׂיה הגשמי והחמרי, רק שחיתות, גנבות וגזלות, לשון-הרע, רכילות וליצנות, פריצות, פרצות, שבנות אמות העולם הולכות חשופות לגמרי כחיות השדה, להכשיל את אחרים, הורגים ורוצחים זה את זה, ממש כחיות טרף, היתכן?! נשאלת השאלה — האם זו תכלית הבריאה?! אלא הקדוש-ברוך-הוא כשברא את כל העולמות מרום גבהי מרומים, מעולם האצילות עד עולם הבריאה, מעולם הבריאה עד עולם היצירה, מעולם היצירה עד עולם העשׂיה הגשמי והחמרי הזה, ונתן לנו תורה, אשר התורה קדמה לעולם, ומהי התורה? תכלית הבריאה. חכמינו הקדושים אומרים (זהר חלק א' ה.): באוריתא ברא עלמא, הקדוש-ברוך-הוא צפה בתורה, וברא את כל העולמות, התורה היא התכנית של הבריאה, כביכול הקדוש-ברוך-הוא הסתכל בתורה, וכך ברא את הבריאה, התורה היא תכנית העולם.

וְהִנֵּה בָּא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לָתֵת אֶת הַתּוֹרָה,
וְהִלֵּךְ תְּחִלָּה לְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם וּשְׂאֵלָם: "הֲרוֹצִים
אַתֶּם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה?" בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: "מָה
כְּתוּב בָּהּ?" עָנָה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "לֹא תִרְצַח."
וְעָנוּ: "לֹא, אֵינָנו רוֹצִים לְקַבְּלָהּ, שֶׁהֲרִי כְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית כז, מ) 'עַל חֲרֻבֶךָ תִּחְיֶה'". בְּכֵן הִלֵּךְ הַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לִישְׁמָעֵאל וּשְׂאֵלָם: "הֲרוֹצִים אַתֶּם לְקַבֵּל
אֶת הַתּוֹרָה?" וּשְׂאֵלָם: "מָה כְּתוּב בָּהּ?" וְעָנָה לָהֶם:
"לֹא תִגְנֹב, לֹא תִנְאַף". וְאָמְרוּ: "לֹא, אָנוּ רוֹצִים
לְגַנֹּב וְלִנְאַף, הֲלֹא כָּךְ כְּתוּב בַּתּוֹרָה (שָׁם טז, יב): 'הוּא
יִהְיֶה פָּרָא אָדָם, יָדוּ בְּכָל וַיֵּד כָּל בּוֹ'"; וְכֵן הִלֵּךְ
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵאַמָּה לְאַמָּה וְכִלְכַן סָרְבוּ לְקַבְּלָהּ,
כִּי כָּל אַחַת מִצְּאָה בַּתּוֹרָה אֶת אֲשֶׁר לֹא רָצְתָה לְקַבֵּל,
פָּרַט כְּלָשֶׁהוּ שֶׁהוּא נֶגֶד טְבַעָה, כִּי כָּלֶם רוֹצְחִים,
כָּלֶם נוֹאֲפִים, כָּלֶם גִּנְבִים, כָּלֶם מְשַׁחֲתִים, וְאֵינָם
רוֹצִים לְקַבֵּל עַל עֲצָמָם אֶת תְּכֵלִית הַבְּרִיאָה, אֶת
הַתּוֹרָה. בָּא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶל עַם יִשְׂרָאֵל
וּשְׂאֵלָם: "הֲרוֹצִים אַתֶּם לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה?" וְצָעְקוּ:
"נַעֲשֵׂה וְנִשְׁמָע"! תִּכְּף-וּמִיד חִפְצוֹ בַּתּוֹרָה, בְּטָרָם
שָׁמְעוּ מָה כְּתוּב בָּהּ, לֹא שְׂאֵלָם אֶת הַכְּתוּב בָּהּ,
שְׂאוּלֵי לֹא יוּכְלוּ לְקַבֵּל, אֲלֹא תִכְּף-וּמִיד אָמְרוּ:
"נַעֲשֵׂה אֶת כָּל הַנִּצְטָו בָּהּ". אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ

הַקְדוּשִׁים (שַׁבַּת פ.ח.): הִיָּה צְדוּקֵי אֶחָד שֶׁאָמַר לְרַבָּא:
 עָמָא פְּזִיזָא, אַתָּה בֶּן עִם פְּזִיזִים, דְּקָדְמוּ פּוּמִיכוּ
 לְאוּדְנִיכוּ, פִּיכֶם קָדָם לְאַזְנִיכֶם, כִּי דֶרֶךְ הָעוֹלָם,
 שְׂשׁוּמְעִים תְּחַלָּה מֵה יֵשׁ לְמַכּוֹר, וְאַחֲר־כֵּן קוֹנִים,
 קָדָם שׁוּמְעִים דְּבַרֵי הַתּוֹרָה, וְאַחֲר־כֵּן מַחְלִיטִים:
 "אִם נִרְאָה לָנוּ — נִקְבְּלָהּ, אִם לֹא — לֹא",
 כְּשֶׁאָר אַמּוֹת הָעוֹלָם, וְאֵלּוּ אַתֶּם עִם יִשְׂרָאֵל צִעְקוֹתֶם:
 "נַעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר תֹּאמַר, רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְאַחֲר־כֵּן
 נִבִּין". זוֹהִי מַעֲלַת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 יְכוּלִים לָבוֹא בְּטַעֲנָה אֵלָיו יְתָבֵרֵךְ: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם,
 הֲרִי הִלְכְתָּ לְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם תְּחַלָּה, וְאַחֲר־כֵּן בָּאתָ
 אֵלֵינוּ, מָה הֵינּוּ עוֹשִׂים אִם עָשׂוּ הִיָּה נוֹטֵל אֶת
 הַתּוֹרָה אוֹ יִשְׁמַעֲאֵל הִיָּה נוֹטֵלָה? ! הֵינּוּ עִם יִשְׂרָאֵל
 נְשָׁמוֹת קְדוּשׁוֹת בְּלִי תּוֹרָה". וְאוּלַי בִּעְבוּר זֶה
 אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם בְּרַכָּה: "שְׁלֵא עָשִׂי גוֹי", שֶׁהַגּוֹי
 לֹא נָטַל אֶת הַתּוֹרָה וְהוֹתִירָהּ בִּעְבוּרָנוּ. גַּם לָנוּ יְכוּלָה
 לְהִיּוֹת טַעֲנָה לְפָנָיו יְתָבֵרֵךְ: "רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אִם
 מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגַת עַל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּפִי
 שְׁמַקְטְרָגִים עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וּמַחְטְטִים
 אַחֲרֵ עֲבָרוֹת שֶׁל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְלַמְּדִים רַק חוֹב
 עַל עִם יִשְׂרָאֵל, אֲנַחְנוּ מִשְׁתִּיקִים אֶת מִדַּת הַדִּין —
 שְׁתַּקִּי, מָה רוֹצֶה אֶת מַעַם יִשְׂרָאֵל? ! הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא הִלֵּךְ מֵאֵמָה לְאֵמָה: לַעֲשׂוֹ, לְיִשְׁמַעֵאל, רוֹצְחִים, רָצָה לָתֵת לָהֶם אֶת הַתּוֹרָה, וְאֵלֵינוּ הִגִּיעַ בְּאַחֲרוֹנָה, הֵלֵא יָכוֹל הִיָּה לְהִיּוֹת שְׂעֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעֵאל יִטְלוּהָ, וְהֵינּוּ נוֹתְרִים בְּלַעֲדֵיהָ? ! וְהִנֵּה אַף אֵמָה לֹא רָצְתָה לְקַבֵּלָהּ, וּמִי גֵאוֹת לְקַבֵּל אֶת תַּכְלִית הַבְּרִיאָה — הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה? עִם יִשְׂרָאֵל! וְלָכֵן אָנוּ אוֹמְרִים בְּכָל שַׁבָּת בְּעֵת מְנַחָה, שְׂאֵז הוּא רַעוּא דְרַעוּיָן, רָצוֹן שְׂבָרְצוֹנוֹת: "אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאָרֶץ". אַתָּה רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם נִמְצָא לְבַד, שִׁמְךָ לְבַד, וְעִם יִשְׂרָאֵל לְבַד.

עִם כָּל זֹאת נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה: מִהִי תַכְלִית הַבְּרִיאָה? מַה זֶה עוֹלָם הָעֲשִׂיָה, שְׂיֵשׁ בּוֹ שְׂשָׂה בְּלִיּוֹן אַנְשִׁים, וְיִשְׁנָן גְּנִבּוֹת, רְצִיחוֹת, שְׂקָר, נְאוּף, כָּל דְּאֵלִים גָּבֵר, חֲצָפָה וְכוּ', מַה זֶה וְעַל מַה זֶה? אֵלֵא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא נְשֵׂא): מִיּוֹם שְׂבָרָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שְׂיִהְיָה לוֹ דִּירָה בְּתַחְתּוֹנִים, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְגוֹר בֵּינֵינוּ. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׂבִתוֹךָ עוֹלָם הָעֲשִׂיָה הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, בְּתוֹךְ הַשְּׂקָר וְהַרְצִיחוֹת, בְּתוֹךְ זָבָל אַמוֹת הָעוֹלָם, שְׂתַמְצָא אֶפְלוֹ בֵּת יִשְׂרָאֵל אַחַת שְׂיֵשׁ לָהּ גְּאֻוָּה יְהוּדִית, הוֹלְכַת

בְּצַנִּיעוֹת הַלְבוּשׁ עַל יְסוּדוֹת הַקְּדוּשָׁה וְהַטְהָרָה,
כָּרְאוּ לְבַת יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁרָה. אַף שֶׁחָס מִחֲנִיק,
הַשֶּׁמֶשׁ קוֹפַחַת וּבוֹעֶרֶת, כָּל בְּנוֹת אַמּוֹת הָעוֹלָם
הוֹלְכוֹת חֲשׂוּפוֹת כְּחִיּוֹת טָרֶף, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה כָּלֵל,
כְּכֹלֵב וְכַלְבָּה הַהוֹלְכִים עֲרָמִים, וְהֵנָּה בַּת יִשְׂרָאֵל
אַחַת הוֹלְכַת בְּצַנִּיעוֹת, כִּי כִּן צָנְנוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא: "הִי צְנוּעָה, הִי צְנוּעָה". וְכֵלָם לוֹעֲגִים לָהּ:
"מַה לָּךְ הוֹלְכַת בְּשִׁרְוּוֹלִים אֲרָכִים, בְּשִׁמְלָה אֲרָכָה
כָּרְאוּ, בְּגַרְבִּים, בְּצִוְאָרוֹן סָגוּר" וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל הִיא
שׁוֹחֲקַת מֵהֶם, הִיא יוֹדַעַת כִּי מִמְּלֵאת הִיא עֲתָה אֶת
רְצוֹן הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ! מִסְתּוֹבְבַת בַּת יִשְׂרָאֵל
בְּצַנִּיעוֹת, וּמַגִּלָּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכֹלָם,
וְשׂוֹאֲלִים אוֹתָהּ: "הֵן לֹא חָס לָךְ?" וְעוֹנָה: "בְּהַחֲלִיט
הַחֵם לוֹהֵט". "וְאִם-כֵּן" שׂוֹאֲלִים אוֹתָהּ: "לָמָּה לֹא
תִלְכִי כְמוֹנִי" וְכוּ'? וְעוֹנָה: "לֹא וְלֹא, אֲנִי בַתָּה שֶׁל
שָׂרָה אֲמֵנוּ, רַבָּקָה אֲמֵנוּ, רַחֵל וְלֵאָה אֲמֵנוּ, הֵן גִּלוּ
וּפְרָסְמוּ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעוֹלָם".

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (סוּטָה י'): עַד
אַבְרָהָם אָבִינוּ לֹא יָדַע הָעוֹלָם מִהַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,
הַקָּרִיא אַבְרָהָם שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּפֶה כָּל
עוֹבֵר וְשָׁב. אַבְרָהָם אָבִינוּ גִּלָּה וּפְרָסָם לְכֹלָם אֶת

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, תִּדְעוּ לָכֶם שֵׁשׁ מְנַהִיג לַבְּרִיאָה.
 אומרים תְּחַמְּיֵנו הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה מג):
 אָמַר לִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאַבְרָהָם, אֲנִי לֹא הָיָה
 שְׁמִי נֶכֶד לְבְרִיּוֹתַי, וְהַפְּרַת אֹתִי בְּבְרִיּוֹתַי, מִעֲלָה אֲנִי
 עָלֶיךָ כְּאֵלֹה אַתָּה שִׁתְּףָ עִמִּי בְּבְרִיתוֹ שֶׁל עוֹלָם;
 אַבְרָהָם אָבִינוּ הָיָה הָרֵאשׁוֹן שֶׁפָּרַס לְכֻלָּם: אַתֶּם
 רוֹאִים בְּלִיּוֹנֵי אֲנָשִׁים מְסֻתוֹבְבִים, אַתֶּם רוֹאִים
 רוֹצְחִים, אַתֶּם שׁוֹמְעִים כָּל מִיּוֹנֵי רַע, לְשׁוֹן הָרַע,
 רְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת, כָּל מִיּוֹנֵי מַדּוּת מְשַׁחֲתוֹת, אַךְ אֵין
 זֶה הַתְּכֵלִית, אֵלֶּא זֶה הַנְּסִיוֹן, לְנִסּוֹתֵנוּ אֵל מִי נְבָרַח,
 אִם נִתְבּוֹנֵן מִי בָּרָא אֶת הָעוֹלָם?!

הַנְּבִיא צוֹעֵק (יִשְׁעִיָּה מ, כו): "שְׂאוּ מְרוֹם עֵינֵיכֶם
 וּרְאוּ מִי בָּרָא אֱלֹהִים". תְּתַבּוֹנְנוּ עַל הַשָּׁמַיִם וְתִרְאוּ אֶת
 הַשָּׁמַשׁ, הַיָּרֵחַ, הַכּוֹכָבִים וְהַמַּזְלוֹת, וְתִשְׁאַלּוּ
 לְעַצְמְכֶם: מִי בָּרָא אֱלֹהִים? ! זֶה תְּכֵלִית בֵּר יִשְׂרָאֵל, זֶה
 תְּכֵלִית בֵּת יִשְׂרָאֵל, לְהִסְתּוֹבֵב בְּעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה,
 הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמֵרֵי הַזֶּה, הַמָּלֵא שֶׁקָּר, שְׁחִיתוֹת, רַמָּאוֹת,
 גִּנְבוֹת וְרִצְיָחוֹת, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל כָּלֵל וְכָלֵל! אֵלֶּא כְּפִי
 שֶׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ וְשָׂרָה אִמֵּנוּ, שֶׁגִּלוּ וּפְרָסְמוּ
 לְכֻלָּם: תִּדְעוּ לָכֶם שֵׁשׁ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא
 יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹה, אֵין הוּא בַּשָּׁמַיִם לְבַד, אֵלֶּא גַם

פֹּה בְּאֶרֶץ, דּוֹמִים, צוֹמְחִים, חַיִּים, מְדַבְּרִים זֶה רַק לְבוֹשׁ
 לְגִבִּי אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא
 אֶפְלוּ פֹה בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, וְזֶה שְׂאֵתָם
 רוֹאִים כָּל-כָּף הַרְבֵּה שְׁחִיתוֹת וְרָצִיחָה, זֶה מִפְּנֵי
 שְׂאֵין יִרְאֵת שָׁמַיִם, אֵין מִפְּחָדִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, חוֹשְׁבִים שְׂיִחִיו לְנִצָּחַת, אוֹ לְכָל הַפְּחוֹת כִּמָּה
 מֵאוֹת שָׁנִים, וּבּוֹדֵאֵי יֵשׁ עוֹד זְמַן עַד הַמִּיתָה וְכוּ',
 וְאֵין רוֹצִים לְשִׁמֵּעַ מִיּוֹם הַמּוֹת, וְאוֹמְרִים: "אֵל
 תְּדַבְּרוּ מִזֶּה, אֲנִי לֹא אָמוֹת, בּוֹדֵאֵי אֶחָיָה לְכָל
 הַפְּחוֹת מֵאָה וְחַמְשִׁים שָׁנָה, אֲכַל בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה
 גִּזְרִים, אָרוּץ קִילוֹמֶטְרִים, וְאַתְעַמֵּל בְּתַרְגִּילֵי
 הַתְעַמְלוֹת, וּבּוֹדֵאֵי בְּבְרִיאוֹת כְּזוֹ אָמוֹת עוֹד רַבּוֹת
 בְּשָׁנִים" וְכוּ', וְהִנֵּה לְפִתַּע שׁוֹמְעִים אֲשֶׁה צְעִירָה
 נִפְטָרָה מִהַמְּחִלָּה הַמְּמֹאֲרֶת, הִנֵּה שׁוֹמְעִים פְּגוּעַ, לֹא
 עָלִינוּ, בַּת נְהַרְגָה בְּלֹא זְמַנָּה וְכוּ', וַיֵּמָּה יֵאמְרוּ
 עַכְשָׁו?! וְהֵם אוֹמְרִים: "לֹא, זֶה כָּל־פִּי אַחֲרִים, אֵין
 זֶה מְכוּן אֵלַי, אֲנִי אֶחָיָה שָׁנִים רַבּוֹת וְכוּ', וְאוֹלֵי
 לְפִתַּע תָּבוֹא הַגְּאֻלָּה וְלֹא אָמוֹת כָּל־ל וְכָל־ל". וְכָךְ
 נִכְנָס בְּרֹאשׁ כָּל אֶחָד, וּמִמִּילָא אֵינָם מִפְּחָדִים מִרַבּוֹנוּ
 שֶׁל עוֹלָם. אַבְרָהָם אָבִינוּ הִגִּיעַ לְאֶרֶץ הַנֶּגֶב, וְהִנֵּה
 אַבְיִמֶלֶךְ נָטַל אֶת אִשְׁתּוֹ, בִּקְשׁ אַבְרָהָם אֶת הַקְּדוֹשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא: הִגַּעְתִּי לְגוֹר פֹּה, וּמֶלֶךְ פְּלִישְׁתִּים גָּזַל אֶת

אֲשֶׁתִּי וְכוּ'. הָעֲנִישׁ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת אַבְיִמְלֶךְ,
וּלְמַחֲרַת רָץ לְאַבְרָהָם: "מָה עָשִׂיתָ לִּי?!" עָנָה וְאָמַר
לוֹ אַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית כ, יא): "כִּי אָמַרְתִּי בַּקָּיִן יִרְאֶת
אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְהִרְגוּנִי עַל דְּבַר אֲשֶׁתִּי". לְמַדִּים
מִכָּאן — כְּשֶׁאֵין יִרְאֶת שָׁמַיִם, אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים
בְּלֵעוֹ (עֵינֵי אַבוֹת ג, ב).

וְכִיצַד קוֹנִים יִרְאֶת שָׁמַיִם? עַל-יְדֵי עַל תּוֹרָה
וּמִצְוֹת, וּבְרָגַע שֵׁשׁ יִרְאֶת שָׁמַיִם, מִתְחִילִים
לְהִתְבוֹנֵן: רָגַע אֶחָד, הָעוֹלָם אֵינוֹ הַפְּקָר, מָה שְׂאֲנוּ
רוֹאִים אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם רוֹצְחִים, מְתַעֲלָלִים, הוֹלְכִים
בְּפָרִיצוֹת, עֲרָמִים וְעֲרָמוֹת כְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה, זֶה מִחֲמַת
שֶׁאֵין לָהֶם תּוֹרָה, אֲבָל מִי שֶׁקִּבֵּל אֶת הַתּוֹרָה יוֹדֵעַ,
שֶׁיִּשְׁנָם דְּבָרִים מִתָּרִים וַיִּשְׁנָם דְּבָרִים אֲסוּרִים, אֲנַחְנוּ
מִגְּבָלִים, וּמִתְחִילִים לְהוֹכַח, שְׁבֹכֵל פָּרֵט מִפְּרִטֵי
הַבְּרִיאָה אִם יֵשׁ בָּזֶה תּוֹרָה — יֵשׁ בָּזֶה הַקָּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא. הוֹמָם: יֵשׁ בָּזֶה תּוֹרָה, "הַחוֹפֵר בּוֹר
בְּרֵשׁוֹת הָרִבִּים", אָסוּר לַחְפּוֹר בּוֹר בְּרִבִּים, אִם פְּלוּנִי
נוֹפֵל — אַתָּה תִּיב בְּדָבָר. אִם אֵין תּוֹרָה, אָדָם
חוֹשֵׁב: מָה אֲכַפֵּת לִי אִם יֵשׁ בּוֹר בְּאִמְצַע הָרְחוֹב,
בְּחֶצֶר הַבַּיִת וְכוּ', אֶךְ לֹא וְלֹא! עַל-פִּי הַתּוֹרָה אַתָּה
תִּיב, חֲפָרְתָּ בּוֹר — הִהְכַרְתָּ לָךְ לְסִתְמוֹ. בְּנִיתָ בַּיִת,

אָסוּר לָךְ לַעֲשׂוֹת חֲלוּנוֹת מוּל חֲלוֹן חֲבָרָךְ וְכוּ', כִּי
 זֶה 'הַזֵּק רְאִיָּה', בְּנִיתָ גַּג יָפָה, בִּיכָלְתָּךְ לְשֹׁבֵת
 וְלִרְאוֹת נוֹף מְרֻהֵיב, אַף צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת מַעֲקָה סְבִיבוֹ,
 אַחֲרַת אָסוּר לְשֹׁבֵת שָׁם, "וְעָשִׂיתָ מַעֲקָה לְגִגְיָךְ", וְכֵן
 צָרִיךְ לְבַנוֹת מְדֻרְגוֹת רְאוּיּוֹת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה סֵלֶם רְעוּעַ
 בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְעוֹד כְּהֵנָּה וְכַהֵנָּה דְּגֻמָּאוֹת. מַה לְּמִדִּים
 מִכָּאֵן? שְׁבֻדוֹמִים יֵשׁ אֱלֻקוֹת, בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט
 מִהַדוֹמִים יֵשׁ הִלְכוֹת, אֵין הָעוֹלָם הַפְּקָר, יְהוּדֵי יוֹדֵעַ
 שְׁבֻכָל דָּבָר יֵשׁ הִלְכוֹת הַתּוֹרָה, וּמֵהֵן הִלְכוֹת הַתּוֹרָה?
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. נִמְצָא, שְׁבֻדוֹמִים יֵשׁ הַקְּדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא. צוּמַח — יֵשׁ בְּצוּמַח אָסוּר כְּלָאִים,
 שְׁבִיעִית, עֲרָלָה, כָּל צוּמַח וְצוּמַח יֵשׁ בְּזֵה מִצְוָה,
 תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת וְכוּ', חֵי — יֵשׁ בְּזֵה מִצְוֹת, מַה
 מִתָּר לֶאֱכֹל וּמָה אָסוּר, וְאִם יֵשׁ בְּבֵיתְךָ שׁוֹר שְׁנַגַּח
 — אֵל תַּחֲזִיקוּ וְכוּ', וּשְׂאֵר מִיַּי הִלְכוֹת אֲשֶׁר הֵן
 הָאֱלֻקוֹת שֵׁשׁ בַּחֵי, וּמְכָל שְׂכֵן בְּמִדְבָר, אָסוּר לוֹ
 לְאָדָם לְגָרֶם עוֹל לְזוּלָתוֹ, לְהַזִּיק לְשֵׁנֵי וְכוּ', לְגַנֹּב
 וְלְגַזֹּל, אוֹ לְהוֹנוֹת וּלְצַעַר וְכוּ', בְּכָל פֶּרֶט וּפְרָט יִשְׁנֵן
 הִלְכוֹת, לְמִדִּים מִכָּאֵן, שְׁגַם בְּמִדְבָר יֵשׁ אֱלֻקוֹת,
 נִמְצָא, שְׁעַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁהִיא תְּכֵלִית הָעוֹלָם,
 נִתְגַּלָּה שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, וְזוֹ תְּכֵלִית
 הַבְּרִיאָה שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׁנִבְרָא — לְגַלוֹת לְכֻלָּם

אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; בְּנֵי וּבְנוֹת יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים
 לְגַלוֹת אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּעוֹלָם! וְכִכֹּל
 שְׂמֵגָלִים יוֹתֵר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם,
 מִבֵּיָאִים אֶת הָעוֹלָם אֶל תְּכִלִּיתוֹ הַנִּצְחִית. אָנוּ עִם
 יִשְׂרָאֵל, הַעֲסֵק שְׁלָנוּ צְרִיךְ לְהִיּוֹת — לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם
 אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, עִם
 יִשְׂרָאֵל צְרִיךְ לְהִיּוֹת אֹר לַגּוֹיִים.

וְהִנֵּה מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחֲקֵנוּ
 מֵעַל אֲדַמְתָּנוּ, הָיָה לָנוּ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֵׁשׁ הָיָה
 הָאֹר אֵין סוּף בְּגִלּוּי. כְּשֶׁאָדָם חָטָא, בַּר מִיָּנָן, הִבִּיא
 קָרְבָן, וְנָשָׂא אֶת הַקָּרְבָן דְּרָךְ רְחוּבוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
 וְהִתְבַּיֵּשׁ מְאֹד, כִּי כָלָם הִבִּינוּ שְׁחָטָא. וּלְבַסוּף הִגִּיעַ
 אֶל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הַקָּרְבָן, וְאָמַר:
 "חָטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, וְהָרַע בְּעֵינַיִךְ עָשִׂיתִי",
 וְסִפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה, וְעַדִּין חֲשָׁךְ לוֹ
 וְמָר לוֹ; כִּי מִי שְׁחוּטָא — מִסִּכָּן, אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאֶה רַק עוֹלָם גִּשְׁמִי וְחֲמָרִי,
 רוֹאֶה רַק אַמּוֹת הָעוֹלָם, רַק זָבָל, לְכֻלּוֹךְ, טְרַפּוֹת
 וְנִבְלוֹת, שְׁקוּץ, תְּעוּב, זֵהוּם וְעֵרָם. וְהִנֵּה מִתְחִיל
 לְבַכּוֹת: "רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חָטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי",
 וְהַלּוּיִים שָׁרוּ בְּכֻלֵּי זְמַר, שִׁירִים הַשׁוֹבְרִים אֶת הַלֵּב,

עד שְׁאָדָם בָּכָה יוֹתֵר וַיּוֹתֵר. שְׁחַטּוּ אֶת הַקָּרְבָּן, וְאָדָם
עָשָׂה לְעֶצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן: "אֵיזָה אָב הַרְחֵמֵן יֵשׁ לָנוּ, הֲיִי
צָרִיכִים לְשַׁחֲטָנִי, כִּי עָבַרְתִּי עַל צְוֵי הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, וְהִנֵּה הֵחֵלִיפְנִי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקָרְבָּן",
וְהִתִּיזוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ, שָׂרְפוּ אֶת הַקָּרְבָּן עַל
הַמִּזְבֵּחַ, וְאָדָם בָּכָה, וְעָרַךְ לְעֶצְמוֹ חֶשְׁבּוֹן הַנֶּפֶשׁ,
שֶׁהִיוּ צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל זֹאת לְעֶצְמוֹ, וְעָשָׂה עִמּוֹ
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֶסֶד, וְתַחַת זֹאת שְׁחַטּוּ אֶת
הַבְּהֵמָה. אַחֲרֵי הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה כְּאֵלוֹ, אַחֲרֵי דְמָעוֹת
כְּאֵלוֹ שֶׁשָּׁפַךְ, פִּתְאֹם הֵחֵל לְהֵאִיר לוֹ אֹר אֵין סוּף,
וְשָׁב לְבֵיתוֹ שְׁמִיחַ וְטוֹב לֵב, כִּי רָאָה רַק אֶת
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא רָאָה אֶת אֲמוֹת הָעוֹלָם; כִּי
כְּשֵׁרוּאִים אֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, לֹא רוּאִים אֶת הַזֵּהָמָה,
יּוֹדְעִים שֶׁאֲנוּ הָעַם הַנִּבְחָר, מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים,
וְיּוֹדְעִים שֶׁגַּם בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי נִמְצָא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, אֵין צָרִיכִים לְדַחֲוֹתוֹ לְשָׁמַיִם חֲלִילָה, אֶלָּא
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאַצִּלָּנוּ.

אַבְל מֵאִז שֶׁחָרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין לָנוּ לֹא
עוֹלָה וְלֹא קָרְבָּן, לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים, וּמָה
נּוֹתֵר לָנוּ? אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה,
פְּרָשָׁה ל', סִימָן ג'): אָמַר דָּוִד לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא, לא כהן ולא אורים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, רבוננו של עולם, אל תבזה תפלתם. דוד המלך ראה מראש מה שיקרה בסוף, יגיע זמן שעם ישראל יחטאו, ויחרב בית המקדש, ומה ישאר לנו? אין לנו לא כהן ולא קרבנות, ולא בית המקדש וכו', בכן, מה עושים? נוותר לנו "ונשלמה פרים שפתינו" — תפלה, שכל צרכינו נבוא ונבקש ממנו יתברך. והנה זה כאלפים שנה מאז שחרב המקדש, ונתקיים אצלנו (תהלים קו): "ויתערבו בגויים וילמדו מעשיהם", ולכן ישנן שחיתות והריגות וכו', ושופכים דמינו כמים.

ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן סז):
העבר אין, כבר חרב בית המקדש, ומדוע קמים
בחצות בכל לילה, ובוכים על חרבן בית המקדש,
וכן בשלשה שבועות מי"ז בתמוז עד ט' באב בוכים
על חרבן בית המקדש, מיום צום י"ז בתמוז עד יום
צום תשעה באב, בוכים על חרבן הבית, וכן בכל
לילה בעת חצות בוכים על חרבן בית המקדש,
אומר רבנו ז"ל: הלא כבר עבר והיה וכו', אלא אנו
צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא — פן ואולי

אָנוּ הַגּוֹרָמִים שְׁלֹא יִהְיֶה בְּנֵין בַּיִת-הַמְּקֻדָּשׁ. אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ט'): עַל מָה וְלָמָּה חָרַב
 הַבַּיִת? עַל שְׁנֵאת חֲנָם. הַגּוֹיִים שׁוֹנְאִים אוֹתָנוּ
 בְּתַכְלִית הַשְּׁנֵאָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי:
 הַלְכָה הִיא בְּיָדוֹעַ שְׁעֵשׂוֹ שׁוֹנֵא לִיעֶקֶב (סְפָרִי בְּהַעֲלוֹתָךְ
 ט, י); אָנוּ עֵדִים לָמָּה עֵשׂוֹ מְסַגֵּל, רוֹצְחִים אֲלֵפִים
 שָׁנָה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן יִשְׁמַעֲאֵל פָּרָא אָדָם,
 אָנוּ עֵדִים לָמָּה מְסַגֵּלִים, שֶׁהוֹרְגִים וְרוֹצְחִים אֶת
 נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל לֹא דָבָר. וְהֵיינוּ צְרִיכִים לָשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִקְבֹּל עַל עֲצָמָנוּ — בְּאוֹ נַחְדֵּל
 מִהַשְּׁנֵאָה, מִהַקְּנֵאָה, הִבָּה נַחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה, הִבָּה נִקְיִים
 אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְהִנֵּה תַחַת זֹאת, אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים מִמַּעֲשֵׂי הַגּוֹיִים,
 הַנְּשִׂים לוֹמְדוֹת פְּרִיצוֹת מֵאֲפַנַת הַגּוֹיּוֹת, לֵילֶךְ מִמַּשׁ
 עֲרָמוֹת וְכוּ' בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וְכוּ', כְּחִיּוֹת הַשָּׂדֶה בְּלִי
 שׁוּם בּוֹשָׁה, וְכֹל מִי שֶׁפְּרוּצָה יוֹתֵר, הִיא גְּאוּתָנִית
 יוֹתֵר, אֵף אֵינָה יוֹדַעַת, שֶׁגַּעַל נֶפֶשׁ לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ,
 הוֹלֶכֶת כְּכֻלָּהּ בְּרָחוּב, אֲשֶׁר אֵין בָּהּ שְׂמִיץ שֶׁל
 אָנוּשִׁיּוֹת. וְכֵן הָאֲנָשִׁים נוֹהֲגִים בְּכֹל מִינֵי שְׁחִיתוֹת
 כְּלָפִי הַזּוּלָת, וְגוֹרָמִים עוֹל לְאַחֲרִים, וְאֵינָם
 מִתְּבַיְשִׁים כָּלֵל וְכָלֵל, מֵהֵיכֵן לְמַדְּנוּ דָבָר זֶה?

מֵהַגּוֹיִים "וַיִּתְעַרְבוּ בַגּוֹיִים וַיִּלְמְדוּ מֵעֲשִׂיהֶם", וַזְּנַחְנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת. וְכֵן אָנוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד; וְהִנֵּה נִכְנָסִים בְּכָל שָׁנָה שׁוֹב יָמֵי בֵּין הַמְצָרִים, וְאָנוּ שׁוֹאֲלִים: כִּי־צַד נֹאמֵר לְמִלְאָף הַמְשַׁחֵת הַרְף וְכוּ', כָּל יוֹם וַיּוֹם שׁוֹמְעִים מִקְרִים מְזַעְזָעִים, פֶּה נִהְרַג יֶלֶד, פֶּה יִלְדָה, פֶּה אִישׁ שָׁם אִשָּׁה וְכוּ', כָּל בְּתֵי הַחֹלִים מְלֵאִים עִם מִיַּי חֲלָאִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּבְפֶרֶט הַמַּחְלָה הַמְמַאֲרֶת, נָשִׁים צְעִירוֹת נִפְטָרוֹת מֵהַמַּחְלָה הַזֹּאת, וְאֵין אִישׁ שָׁם עַל לֵב לְעֶרְךָ לְעֶצְמוֹ חֲשָׁבוֹן — מַה זֶה וְעַל מַה זֶה?! וְאוּלַי הוּא יִהְיֶה הֵבֵא בַתּוֹר?! אָנוּ עֹדִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם לְכָל הַצָּרוֹת הַנוֹרְאוֹת הַלָּלוּ, וּמַה מְבַקְשִׁים מֵאֲתָנוּ מֵהַשָּׁמַיִם? לְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה וְהַמְצוּוֹת.

וְהִנֵּה מִצְוֹת הָאִשָּׁה הִיא הַיְפָה בְּיוֹתֵר — מִצְוֹת צְנִיעוּת. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג:): בְּשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בְּרַחֲלֵי, זָכָתָה וַיֵּצֵא מִמֶּנָּה שְׂאוּל, וּבְשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁהִיתָה בְּשֹׂאוּל זָכָה וַיֵּצֵא מִמֶּנּוּ אֶסְתֵּר, אֲשֶׁר הִצִּילָה אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִהַמָּן־עַמְלֵק, שְׂרָצָה לַהֲרֹג מִנְעֵר וְעַד זָקֵן, טָף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד, רָצָה לְכַלּוֹת וּלְאַבֵּד אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, וְאִשָּׁה אַחַת אֶסְתֵּר הִצִּדִּיקָת זָכָתָה, שְׁבִזְכוּתָהּ נִצְלוּ כָּל עַם יִשְׂרָאֵל,

וְתָלוּ אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע עַל הָעֵץ. הַמְּבִינֹת אֶתֶּן מְעַלֵּת
 בַּת יִשְׂרָאֵל הַהוֹלֵכֶת בְּצַנִּיעוֹת? ! בַּת אַחַת וּשְׁמָה
 'אַסְתֵּר', הִיא הַצִּילָה אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל, בְּזָכוֹת
 צַנִּיעוֹתֶיהָ תָלוּ אֶת הַמֶּן-עֲמֹלֵק. מִדוּעַ אֵינְכֶן עוֹשׂוֹת
 לְעַצְמֵכֶם חֲשָׁבוֹן הַנְּפֹשׁ, אוֹלֵי אַחַת מִכֶּן תִּהְיֶה
 אֶסְתֵּר, הַהוֹלֵכֶת בְּצַנִּיעוֹת גְּדוֹלָה כְּבַת יִשְׂרָאֵל כְּשָׂרָה,
 עַל יְסוּדוֹת וְטָהָרִת צַנִּיעוֹת הַתּוֹרָה, כְּרָצוֹן הַבוֹרָא
 יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, בְּזָכוֹת זֶה הִיא מַצֵּלֶת אֶת כָּל נְשָׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְאַף שִׁילְעָגוּ לָהּ וַיִּשְׁחָקוּ מִמֶּנָּה — מַה
 בְּכַף? ! גַּם מֵאַסְתֵּר הַמַּלְכָּה שִׁחָקוּ, וּבּוֹדְדָה עֲמָדָה
 בַּמַּעֲרָכָה בְּצַנִּיעוֹתֶיהָ, וְלֹא נִכְנָעָה לְאַף אֶחָד, הִיְתָה
 לָהּ אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאָמַר לִילָךְ
 בְּצַנִּיעוֹת, וְכֵן עָשִׂתָה וְקִיַּמָּה לְלֹא שׁוֹם רָבָב. וְכֵן
 אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבַּת קִיג): מָה רָאָה בַּעַז
 בְּרוֹת? צַנִּיעוֹת רָאָה בָּהּ, עוֹמְדוֹת מְעַמָּד, נוֹפְלוֹת
 מִיֵּשֶׁב; נִזְהָרָה שֶׁלֹּא תִגְבֶּה שְׁמִלְתָהּ אֶפְלוּ טַפָּח,
 הַתְּכוּפָפָה בְּצַנִּיעוֹת רַבָּה, וְלָכֵן נִשְׁאַה הִיא חֵן בְּעֵינָיו.
 וּמִמֶּנָּה יֵצֵא דוֹד הַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ.
 בַּת אַחַת וּשְׁמָה רוֹת, שֶׁנִּזְהָרָה מְאֹד עַל טָהָרִת
 הַצַּנִּיעוֹת, וְהִיְתָה הוֹלֵכֶת לִשְׂדֵה עִם חֲבֵרוֹת טוֹבוֹת,
 וְלֹא הִתְיַחֲדָה עִם הַקּוֹצְרִים, לֹא דִבְרָה עִמָּהֶם וְכוּ',
 הִיא זָכְתָה שֶׁמִּמֶּנּוּ יֵצֵא מְשִׁיחַ. לָמָּה לֹא תֵאמְרָנָה

לְעֶצְמָכֶן: אֲנִי אֶהְיֶה כְרוּת הַצְדָּקָת, וְאִזְכָּה שְׂיֵצֵא
מִמֶּנִּי מְשִׁיחַ, אֲזַהַר שְׁלֹא לְקַרֵּץ עֵינַי לְגִבּוֹר זָר, חַס
וְשָׁלוֹם וְכוּ', וְלֹא לְדַבֵּר עִם אִישׁ זָר וְכוּ'. זֶה מֵעֵלֶת
בַּת יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן נִקְרְאת אִשָּׁה "עֲקֶרֶת הַבַּיִת", שֶׁהִיא עֶקֶר
הַבַּיִת, כָּל הַבַּיִת תָּלוּי רַק בְּאִשָּׁה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים (בְּרָכוֹת יז.): גְּדוּלָה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מֵאֲנָשִׁים, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא נָתַן שָׂכָר לְאִשָּׁה יוֹתֵר מִן הָאִישׁ, בְּמָה
גְּדוּלָה זְכוּתָהּ שֶׁל הָאִשָּׁה? הֲלֹא אֵינָה הוֹלֶכֶת לְלַמַּד
תּוֹרָה וְכוּ'? אֲלֹא בְשָׂכָר זֶה שֶׁמְדַרְבֵּנָת אֶת בַּעֲלָהּ
שְׂיִלֵךְ וְיִלְמַד תּוֹרָה, וְדוֹאֲגָת לוֹ שֶׁיִּהְיֶה בַתּוֹרָה,
וּמְסִיעֶת לוֹ בַּלְמוּד, וּמְחַכָּה לוֹ שֶׁיִּשְׁוֹב, בְּזְכוּת זֶה
מְקַבֵּלֶת שָׂכָר גְּדוּל יוֹתֵר מִמֶּנּוּ. כִּי אִם לֹא הִיא, לֹא
הִיא זֹכָה הַבַּעַל לְלַמַּד כָּלֵל. וְכֵן שְׂשׂוֹלַחַת אֶת
הַיְלָדִים לְלַמַּד תּוֹרָה, וּמְמַתִּינָה לָהֶם בְּשׂוֹבָם
מִהַלְמוּד. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה,
פָּרָשָׁה נג, סִימָן ה'): עֲקֶרֶת הַבַּיִת — זֶה שָׂרָה, אִם
הַבָּנִים שְׂמִיחָה — זֶה שָׂרָה. שָׂרָה אֲמַנּוּ הִיְתָה עֲקֶרֶת,
וְאַחֲרֵי-כֵן הִינִיקָה בָּנִים שָׂרָה. וְכֵן הָיוּ כָּל הָאֲמָהוֹת
הַקְדוּשׁוֹת שְׁלָנוּ: רַבֵּקָה, רַחֵל, לֵאָה, חַנָּה, אֶצֶל כָּלֵן

כְּתוּב (מִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל ו'): מוֹשִׁיבֵי עֲקֻרַת הַבַּיִת — זו רְבֵקָה, זו לֵאָה, זו רַחֵל, זו חַנָּה. אִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה — "וַיִּתְרוּצְצוּ הַבָּנִים בְּקִרְבָּה", "וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָה", "וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת רַחֵל"; וְהִנֵּה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שם): מוֹשִׁיבֵי עֲקֻרַת הַבַּיִת — זֶה צִיּוֹן. אֲנַחְנוּ בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, "רוֹנֵי עֲקָרָה לֹא יִלְדָה", אֵין בָּנוּ מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲבָל "אִם הַבָּנִים שְׂמֵחָה" — זֶה יְהִיָּה בְּעֵת הַגְּאֻלָּה, "וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ מִי יֵלֵד לִי אֶת אֱלֹהֵי" (יִשְׁעִיָּה מַט, כֵּא), אִם בַּת אַחַת תִּלְךְ בְּצַנִּיעוֹת, אִם בַּת אַחַת תִּשְׁמֹר עַל עֲצֻמָּה, הִיא תִצְלִיל אֶת כָּל הָעוֹלָם.

וְלָכֵן, בְּנוֹתֵי הַיְקָרוֹת! קַבְּלֵנָה עַל עֲצֻמְכֵן כָּל אַחַת וְאַחַת מִכֵּן לְהִיּוֹת הָאִשָּׁה שְׂעָלֶיָּה עוֹמֵד כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ. אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מְאֹד קָשָׁה, גַּם לְרֵבֶקָה אֲמֵנוּ, גַּם לְשָׂרָה אֲמֵנוּ, וְכֵן לְחַנָּה הִיא קָשָׁה מְאֹד, אֲבָל שָׁבְרוּ אֶת כָּל הַמְּנִיעוֹת וְלֹא הִתְפַּעְּלוּ מֵאִף אֶחָד, וְתִתְבּוֹנְנָה מִי יֵצֵא מִהֵן: צְדִיקִים קְדוֹשִׁים, שֶׁהֵאִירוּ אֶת הָעוֹלָם בְּתוֹרָתָם. וְלָכֵן דִּיקָא בְּעֵת שְׂאֲתָן יוֹצְאוֹת לְחִפְשֵׁת הַקִּיץ, זְכוּרָנָה שְׂאִין מִשְׁג כְּזֶה 'חִפְשׁ', חִפְשׁ זֶה רַק אַחֲר־כֵּן, כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּלֵּק מִזֶּה הָעוֹלָם — נַעֲשֶׂה חִפְשִׁי, כְּמוֹ שְׂכָתוּב (תְּהִלִּים פֶּח, ו):

"בַּמַּתִּים חֲפָשִׁי", כִּיּוֹן שְׁמַת אָדָם, הוּא חֲפָשִׁי מִן
 הַמְצוּוֹת (שַׁבַּת ל:). כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חִי — הוּא מְחַיֵּב
 בְּמַצְוֹת, אֵין מְשַׁג שֶׁל חֲפָשׁ אֲצֵל יְהוּדִי, אֲדוּרְבָה,
 כְּשֵׁי שֶׁלָּאָדָם חֲפָשׁ מֵהַחֹבֹת שֶׁלוֹ, אָז יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר
 זְמַן לְקָרֵב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 לְהַחֲדִיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּזֵה הָעוֹלָם, לְפָרֶסֶם
 אֲמוּנָה, לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֵה הָעוֹלָם, לְשַׁמַּח אֶת
 נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאוֹלֵי עַל יְדֹכָן נִזְכָּה כָּבָר לְגֵאֲלָה.
 כִּי כֶּן כָּתוּב בַּזֵּהָר (זֵהָר חֲדָשׁ נֵח): עַל-יְדֵי בֵי כְּנִישְׁתָּא
 חֲדָא, בֵּית-הַכְּנִסֶּת אֶחָד שִׁיחֲזִיקוּ עֲצָמָם בְּיַחַד —
 יְבִיאוּ אֶת הַגֵּאֲלָה; יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַקְּבוּצָה שֶׁלָּכֵן
 שֶׁקְּבִלְתָּן עַל עֲצָמָכֵן — אֲתָן הוֹלְכוֹת בְּצַנִּיעוֹת, אֲתָן
 הוֹלְכוֹת לְגִלוֹת וּלְפָרֶסֶם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל
 בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲתָן הוֹלְכוֹת לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה עַל
 צַנִּיעוֹת, תַּעֲמוּלָה עַל הַדְּלָקַת נְרוֹת, תַּעֲמוּלָה לְקִיּוּם
 מְצוּוֹת, שַׁבַּת, כְּשָׁרוֹת וְכוּ', וְכֵן כָּל אַחַת וְאַחַת
 תִּקְפִּיד יוֹתֵר עַל כְּבוֹד הוֹרִים, כְּבוֹד הַמּוֹרוֹת, יַחַס
 לְחִבְרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אוֹלֵי עַל יְדֹכָן נִזְכָּה שֶׁיִּכְלוּ עֲשׂוֹ
 וְיִשְׁמַעֲאֵל, וְיִהְרְגוּ זֶה אֶת זֶה, וְנִזְכָּה כְּלָנוּ לְרִאוֹת
 בְּבִנְיָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וּבַגֵּאֲלָה הַשְּׁלֵמָה, אָמֵן וְאָמֵן !

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!